

ročník I.

pátek 10. září 2021

Turnov: Muzeum Českého ráje po prázdninách * 130 let lomnického muzea
Semily * Kumburk * Most v Poniklé památkou * Železný Brod * Líšný
Jičín: Jezuitská kolej * Mn. Hradiště: lávka od Pleskota * Hemmrich v Jablonci

Rovensko – V pozdním srpnovém odpoledni

Milý čtenáři!

I byl jsem na inspekční procházce v Sýkořicích, abych se podíval, jak postupuje rekonstrukce silnice mezi Rovenskem a Tatobity. Je krásná, jestli si kdy pořídím koloběžku, tady se to bude drandit!

Asi už měla být hotová, ale chybí ještě nějaké maličkosti vedle vozovky. Je tu třícítka, smí sem jen *autobusy a dopravní obsluha*, ale projet se to dá v pohodě – a dopravní obsluha jsme vlastně všichni, že?!

Za Žernovem k Tatobitům se ale nic neděje, taky proč, cesta je tu pěkná...

Tak nevím, proč nás bulíkovali a nepojmenovali tu akci rovnou *Rozšíření silnice pro kamiony jedoucí do žernovské dozrávárny ovoce*. Bylo by to poctivější. f.

dny evropského dědictví

Dny evropského dědictví – vyhlášená akce, díky níž se každý rok v září otevírají návštěvníkům a milovníkům historie brány nejzajímavějších památek, včetně těch, které jsou obvykle zčásti nebo zcela nepřístupné. V letošním roce se konají mezi 11. a 19. zářím.

V Libereckém kraji se do akce zapojilo na 40 památek, především v Liberci a Jablonci.

11. září lze na Valdštejně navštívit *Zářijovou dětskou pout'*. V předhradí bude po celý den historický kolotoč a malý jarmark s řemeslnými a regionálními výrobky. Na hradě se od 11.30 a 13.30 uskuteční loutková představení souboru *Na Židli* a krátké koncerty souboru *Cantus Jaroměř* od 13 a 14 hodin. Areál hradu bude pro návštěvníky komplet přístupný včetně interiérů.

Ve stejný den představí své zajímavosti i Jilemnice, a to v rámci komentované prohlídky města. Jilemnická radnice si připravila komponovaný pořad k 125. výročí narození spisovatele Jaroslava Havlíčka, v němž účinkují Jan Luštinec a Pavel Hoza.

Na 12. září jsou připraveny komentované prohlídky železničního muzea v Martinicích.

V Železném Brodě se nabízí objekt Klemencovsko čp. 37, kostel sv. Jakuba Většího s přilehlou zvonící a roubené stavení na Bělišti.

O víkendu **18. a 19. září** se uskuteční tradiční *Skleněné městečko* – setkání sklářů, výtvarníků, historiků, sběratelů i laických obdivovatelů sklářského umění a kvalitního řemesla.

Je toho hodně, co se na nás chystá. Tak pojďme na to!

turnov

* Ohlédnutí ředitele muzea Jana Prostředníka za super úspěšnými prázdninami

Pouhých 34 návštěvníků nám chybělo, abychom dosáhli úžasného čísla 19 tisíc... Tolik návštěvníků prošlo v červenci a srpnu branami turnovského muzea a Dlaskova statku. Jde o vůbec nejvyšší číslo v novodobé historii *Muzea Českého ráje v Turnově*, tedy minimálně za posledních 20 let!

Na této rekordní návštěvnosti mají bezesporu lví podíl doprovodné programy a akce, které představují přidanou hodnotu k našim stálým expozicím a aktuálně probíhajícím výstavám. Zde je nutné zmínit již tradičně úspěšné *Dny s mineralogem*, probíhající každé úterý. O prázdninách je navštívilo 1203 dětí a dospělých.

Na *Horolezecké čtvrtky*, které přiblížily pohyb ve skalách, práci s lanem formou uzlování a další doplňkové pohybové aktivity, jako je např. slackline, zavítali 403 návštěvníci.

Přestože nám červencové řemeslné trhy propršely a ty srpnové trápilo úmorné horko, přišlo si je prohlédnout 3 500 lidí. Dlaskův statek měl vedle stálých expozic nabídku rozšířenou o každé prázdninové sobotě o řemeslné dílny

zaměřené na téma *Jak se šilo na statku*. Pro děti každou neděli v červenci a srpnu tu hrál loutkářský soubor *Na židli* půvabné loutkové divadlo. A v rámci *Dnů lidové architektury* navštívilo Dlaskův statek dalších 400 návštěvníků navíc!

V muzejním areálu ve Skálově ulici probíhaly i o prázdninách tvůrčí dílny k výstavě *Na poslední cestě*. Deštivé počasí nahrávalo tomu, že jsme malým i velkým návštěvníkům mohli nabídnout skutečný „tvůrčí azyl“. V Kamenářském domě si tak (nejenom) děti vyráběly ochranné amulety a talismany a poslední prázdninovou sobotu měli návštěvníci možnost si vyzkoušet výjimečný tvůrčí program – intuitivní kresbu.

Prázdniny tedy pro nás dopadly nad očekávání! Pevně věřím, že Vás zaujmou i naše další programy, akce a výstavy, které pro vás pilně připravujeme. Těšíme se na shledanou. 😊

/ Jan Prostředník, ředitel MČR

*** Muzeum Českého ráje zve:**

ANNATOMie KRAJINY – Anna Polanská a Tomáš Plesl

Výstava prací dvou výtvarníků, pedagogů železnobrodské sklářské školy a životních partnerů Anny Polanské a Tomáše Plesla, jejichž život i tvorba jsou pevně zakořeněny v regionu, představí pohled na svou volnou tvorbu posledních několika let.

ANNA POLANSKÁ – sklářská výtvarnice čerpající z místní tradice skleněné tavené plastiky, vytváří masivní a působivé, do formy tavené a v posledních letech spíše foukané plastiky v podobě váz, mís a dalších objektů, jejichž povrch dále originálně výtvarně pojednává.

TOMÁŠ PLESL je sice vzděláním sklář a profesí pedagog sklářské průmyslové školy, avšak vždy se vnitřně cítil být především malířem. Volné malířské tvorbě

se začal věnovat za studií na VŠUP i díky velkorysé a inspirativní podpoře vedoucího ateliéru skla prof. Vladimíra Kopeckého. Pro tyto počátky, spadající do druhé poloviny 90. let, je charakteristická žánrová rozmanitost (portréty, krajinomalby, zátiší), ale především intenzivní snaha přiblížit se své vnitřní vizi prostřednictvím zobrazivého způsobu malby inspirovaného mj. i primitivismem, kdy cítil potřebu opory v pevné formě. S přelomem tisíciletí ale pozorujeme postupné abstrahování konkrétních výjevů a plátna z posledních několika let, která budou v Turnově vystavena, už ukazují zjednodušení až do roviny výtvarného znaku.

Výstava potrvá do 31.října 2021.

*** HOROLEZECKÁ FOTOGRAFIE KARLA VLČKA – zahájení výstavy**

Karel Vlček – horolezec, fotograf, cestovatel a dokumentarista, osobnost českého pískovcového lezení. Narodil se 25. 4. 1945 v Kateřinicích, v současné době žije v Praze. Má přezdívku „Šedý vlk“, „Šedej“. Získal doktorát na Fakultě žurnalistiky UK a následně pracoval jako reportér ČTK, díky čemuž měl vždy přístup k perfektní fototechnice (*Haselblad, Rolleiflex SL66, Nikon F2, Nikon F3, Mamiya 67 a Linhof Bi – systém, Sinar 9×12 cm s objektivy Lomo 35 mm a řadu dalších*).

Cílem Karla Vlčka nebyla ve skalách reportážní fotografie, snahou byl dynamický snímek. Hrál si s hloubkou prostoru a skoro vše fotil kinofilmem s širokoúhlým objektivem. A to znamenalo, že musel viset do dvou metrů od lezců. Dokumentoval především extrémní lezení 60. – 80. let. Jako první lezec-fotograf se věšel do stěn a přímo komandoval lezce jako Rakoncaj, Mocek nebo Berežný. Právě poslední jmenovaný, Pišta Berežný, je hlavní hybnou silou organizace výstavy, kterou chystáme na letošní podzim. Přijďte se přesvědčit o manipulativních schopnostech Karla Vlčka, který dokázal odvážné jedince přimět k přeskokům, které na hraně uskutečnitelnosti končily někdy i v nemocnici. Své autorské fotografické výstavy představoval Karel Vlček také na filmových festivalech v Itálii, Francii nebo Rakousku. Publikoval v zahraničních

Komentář k fotografii: Karel Vlček fotil pískovcové lezce a skokany od 60. let do sametové revoluce. „Byl jsem velký manipulátor, a když jsem něco chtěl, tak jsem toho dosáhl.“ Když byl přeskok lehčí, nutil lezce skákat tam a zpátky. Na fotografii Petr Prachtel v Prachovských skalách skáče z Kobylí věže na Kobylu v Laholském údolí. Fotografováno Praktisixem 6×6 cm.

časopisech, například ve francouzském *Montagnes*, španělském *Vertical* a britském *Mountain*. Po sametové revoluci přestal profesionálně fotografovat, místo toho začal každý rok jezdit na dálkové cyklistické výpravy, například z Prahy do Pekingu.

Zahájení výstavy ve čtvrtek 16. září od 17.00 hod. v Kamenářském domě u Muzea Českého ráje v Turnově.

Kamenářský dům / 16. 9. – 7. 11. 2021

*** Turnov kulturní tipy**

Úterý 14. září

*** VEČER NA SBOŘE: MUŽ V KARANTÉNĚ.**

Autorský večer se spisovatelem, moderátorem, hercem a účinkujícím v pořadu Na stojáka Petrem Vydrou. Uvedení jeho nové knihy *Muž v karanténě*. Průvodní slovo Eva Kordová, hudební doprovod Ondřej Halama. Prodej knihy a autogramiáda. Dům Na Sboře ve Skálově ulici od 18.00 hodin.

Středa 15. září

*** ROVENSKÉ LETOKRUHY.**

Pořad s Kateřinou Matysovou, učitelkou, kronikářkou a knihovnicí, která vydala knihu *Rovenské letokruhy*. Kniha je vlastně obsáhlou kronikou města od počátku až do 90 let minulého století. DD Pohoda Turnov od 14.00 hodin.

Čtvrtek 16. září

*** KRVAVÉ STRÁNKY HISTORIE: Bitva u Brůdku (1040).**

První z cyklu přednášek *Krvavé stránky historie* bude věnována okolnostem bitvy u Brůdku (1040), která byla součástí širšího konfliktu započatého vpádem knížete Břetislava I. do polského Hnězdna roku 1039.

Sálek ICM v městské knihovně od 18.00 hodin.

*** VŠECHNY BÁJEČNÉ VĚCI.**

Hra bude uvedena v rámci festivalu *(NE)BLÁZNI, TURNOVE! a Týdnu pro duševní zdraví*, pořádaného organizací FOKUS Turnov. Inscenace o hledání důvodů proč žít aneb hra o tom, jak si vytvořit výstředně povznášející náhled na život. Hraje OLDstars Praha. Městské divadlo Turnov od 19.30 hodin, vstupné 250 Kč.

Pátek 17. září

*** HITMAKERS & HOSTÉ.** Turnovští rockeři s hosty otevřou novou sezonu koncertů Malé (domácí) scény. Kavárna KUS na Střelnici od 19.00 hodin, vstupné dobrovolné.

Sobota 18. září

*** O PRINCEZNĚ, LUCIÁŠOVI A MAKOVÝCH BUCHTÁCH.**

Klasická, romantická pohádka má za sebou přibližně 300 úspěšných repríz po Čechách a Moravě. Vypráví o princezně Albertině, která by se ráda vdávala, o čertovi Luciášovi, vrchním správci pekelného nepořádku, který si hledá nevěstu a o tom, co se všechno stane, když se spolu setkají. Hraje pražské CziDivadlo. Městské divadlo Turnov od 10.00 hodin, vstupné 100 Kč.

*** BLUES ROCK NONSENS 1984 a JAKUB NOHA BAND.** Hudební večer. Malá (domácí) scéna, kavárna KUS na Střelnici od 19.00 hodin, vstupné dobrovolné.

turnovsko

BOREK p/T – Hasiči ze stanice HZS Turnov zasahovali u srážky drezíny s dodávkou, ke které došlo v úterý před půl osmou ráno u Motomuzea v Borku. Podle hasičů se při nehodě zranila jedna osoba.

Nehoda zkomplikovala dopravu v místě, byl zastaven i provoz na trati v úseku Hrubá Skála – Rovensko. Záležitost byla vyřešena asi ve čtvrt na deset.

SVIJANY – Navštivte noční komentovanou prohlídku Zámku Svijany s archeologem Petrem Brestovanským, která proběhne v **pátek 10. září** od 20:30 hodin. Během přibližně dvouhodinové prohlídky se dozvíte řadu zajímavých informací nejen o expozicích na zámku.

Pan Petr Brestovanský vedl tým archeologů, kteří měli na starost vykopávky spojené se Zámkem Svijany před jeho rekonstrukcí. Jeho unikátní nálezy z žárového pohřebiště v nedalekých Příšovicích tvoří významnou součást archeologické expozice zámku.

Zarezervujte si místo na info@zameksvijany.cz.

MALÁ SKÁLA –

Sobota 11. září v 19.00 EXOTICKÝ VEČER - PANTHEON

Hvězdný horolezec Mára Holeček osvěží poslední drama s Radarem Grohem v Nepálu. Všichni jsme drželi palce jejich oddalovanému sestupu pro špatné počasí. Teď si dobrodružství užijeme s nejhezčím horolezcem ČR... (*Taky má nejhezčí partnerku – pozn. f.*)

Jakub Vágner je výjimečný nejen s rybami. Hodně prožil i s unikátními domorodci.

Režisér Viliam Poltikovič a Ruda Švaříček představí taje VÚDÚ v Západní Africe.

Plavby kolem světa jsou doménou zkušeného mořeplavce, Ruda Krautschneider je mimořádný vypravěč s velkým přesahem.

Indická performerka Papia Ghoshal z Kalkaty dokáže skvělé věci.

KYOREI - japonské flétny shakuhachi, sakrální zvonce, niněry.

ENSEMBLE 108 Hz - experimentální hudba přenesení do jiné dimenze.

VIOLA DA GAMBA rozehraje Magda Uhlířová.

MALÝ ROHOZEC – Sobota **18. září** se ponese v duchu oslav. V areálu Pivovaru Rohozec na Malém Rohozci v Turnově proběhne tradiční, již 13. Rohozecké loučení s létem. Připraven bude skákací hrad, malování na obličej nebo auta horské služby, které si bude možné prohlédnout zblízka. O hudební doprovod se postarají kapely Nonstop, Adaptace a VaTák. Po celý den lze vyrazit na prohlídku pivovaru, kde ochutnáte pivo přímo z tanku. Nezapomeňte i teplou bundu, protože teploty ve sklepení pivovaru klesají pod 10 stupňů.
(Turnovsko v akci)

rovensko p. t.

* Sobota 11. září – Útěcha z příběhů napříč staletími

V sále radnice se od 10 hodin uskuteční celodenní diskusní setkání nad příběhy, které lidem poskytovaly a dodnes mohou poskytnout útěchu a oporu v nejrůznějších krizích – životních, politických, ekologických, i v té covidové. Setkání otevřené co nejširší veřejnosti začne blokem věnovaným starší literatuře, například biblickým příběhům, textům spojeným s Karlem IV., Božské komedii Danta Alighieriho nebo tvorbě J. A. Komenského. Po odpolední svačině budeme pokračovat u příběhů současných, včetně těch, které si sami o sobě a o svém světě tvoříme. Setkání se uskuteční v rámci programu *Odolná společnost pro 21. století Akademie věd ČR*. Účast přislíbili odborníci z akademického Ústavu české literatury, Filosofického ústavu a Centra mediévistických studií, z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy či z Městské knihovny Praha. Diskusi doplní vystoupení umělců. Přesný časový rozvrh bude zveřejněn před akcí. Všechny srdečně zveme, alespoň na chvíli. Kontaktní osoba: Matouš Jaluška (jaluska@ucl.cas.cz).

*** STABAT MATER**, kostel sv. Václava v Rovensku pod Troskami od 18.00 hod. Vystoupení sopranistky Karolíny Cingrošové s kolegy Anitou Jírovskou – mezzosoprán a Kateřinou Málkovou – varhany.

lomnice n. p.

*** Zveme vás na výstavu k 130. výročí** činnosti Městského muzea a galerie Lomnice nad Popelkou nazvanou *Z muzejních depozitářů*.

Slavnostní zahájení se uskuteční v **neděli 12. září** od 10 hodin. Úvodního slova se zhostí Jan Drahoňovský, ředitel muzea, v kulturním programu vystoupí manželé Krčkovi. V rámci vernisáže bude z rukou starosty města Josefa Šimka slavnostně předáno Čestné občanství města Lomnice n/P emeritnímu řediteli muzea Františku Novákovi.

Na výstavě dojde na prezentaci archivních dokumentů se vztahem k dějinám muzea a ukázky sbírkových předmětů speciálně pro tuto příležitost zpřístupněných z našich depozitářů, včetně nejnovějších přírůstků. K dispozici budou mít zájemci o suvenýry několik nových pohlednic, samolepku s logem muzea a pamětní razítko. V plánu je také do konce roku vydání poštovní známky s námětem budovy muzea a především vydání nové knižní publikace komplexně popisující historii a současnost Městského muzea a galerie v Lomnici. Výstavu si budete moci prohlédnout až do 21. listopadu.

(Zdroj: Andrea Zikmundová)

130 let lomnického muzea

Pracovníci městského muzea si sobě i kulturní veřejnosti v podzimních měsících letošního roku připomenou 130. výročí existence své instituce – od nelehkých počátků, až po rozkvět v dnešních časech. Smyslem plánované akce, která pro nás bude srdeční záležitostí, je také upozornit na její nezastupitelnou roli při poznání minulosti kraje, kde žijeme, a při mapování kulturních hodnot i přírodních krás v oblasti na rozhraní Podkrkonoší a Českého ráje, zvané Lomnicko. A to nejen pro nás samotné a naše vrstevníky, ale především pro generace příští. To je také obecně řečeno hlavním posláním a smyslem existence všech muzeí, nejen toho našeho...

Zdejší solidní společenské ovzduší konce 19. století, spojené ruku v ruce s vlnou vlasteneckého nadšení, umožnilo po vzoru jiných, větších měst naší vlasti zvažovat, navrhnout a hlavně prosadit myšlenku zřízení *musea* i v Lomnici u Jičina (oficiální název až do dubna 1896). Vzniklo památného dne 27. listopadu 1891, kdy „*usnází se obecní zastupitelstvo jednomyslně, aby se místní museum zřídilo a povoluje k účelu tomu zatímně částku 15 zlatých, jež do rozpočtu na rok 1892 vřaditi se má... a ustanovuje pana Josefa Petráka co správce...*“.

Od té doby budovala a pečovala o tuto instituci celá řada jeho správců a ředitelů (společně s mnoha spolupracovníky), každý z nich přispěl svým dílem a invencí k jeho postupnému zvelebení a rozšíření. Muzejní příběh se začal odvíjet ze skromných počátků – od dvou malých skříněk s prvními sbírkovými předměty položených pouze na židlích ve skladišti registratury v prvním

poschodí radnice, přes mnohé stěhování, včetně škol-ního muzejního kabinetu v chlapecké škole až po čtyřpodlažní Šlechtův Hrubý dům na Husově náměstí, původně repre-zentačním patricijském městském paláci z 20. let 19. stol. Zde na optimálním místě skýtajícím ideální podmínky k činnosti v průběhu let vznikly zárodky několika dnešních expozičních celků, které bylo možno rozvinout po přestěhová-ní všech sbírek v roce 1947 do současných prostor. Muzeum se ve svém sbírkotvorném programu v minulosti i dnes zaměřuje především na historii a etnogra-fii Lomnicka, dále mineralogické a zoologické bohatství Podkrkonoší a Českého ráje, v galerijní oblasti na díla významných regionálních umělců.

Samostatnou kapitolou je památník rodu Šlechtů s ukázkami historického mobiliáře. Muzeum nabízí také další stálé expozice: „historie a tradice sportu na Lomnicku“, „Církevní umění“, „Mýtická hora Tábor – poutní místo a turistický cíl“, „fenomén Lomnické suchary a industriální tradice města“, „Expozice myslivosti a loveckých trofejí“ a „Sušírna pláten“. Mnohdy si říkám, co by asi dnešním parametrům a vzhledu muzea řekl jeho zakladatel Josef Petrák? Doufám, že by ho dnešní generace jeho následovníků, jež s maximální zodpovědností převzala pomyslný muzejní štafetový kolík, nijak zásadně nezklamala. Alespoň zvýšenou měrou se o to snažíme, jak nyní, tak i v budoucnu.

/ Jan Drahoňovský, ředitel muzea

*** Smetanovo trio** na lomnickém zámku (14. září od 19 hodin)

Mezinárodní hudební festival Lípa Musica poprvé zavítá do Lomnice nad Popelkou a nabídne setkání se světově ceněným a respektovaným komorním souborem Smetanovo trio (Jitka Čechová – klavír, Jan Talich – housle, Jan Páleníček – violoncello).

Na koncertě zazní skladby: Ludwiga van Beethovena Trio c moll, op. 1 č. 3, Dmitrije Šostakoviče Trio č. 1, op. 8 a Antonína Dvořáka Trio g moll op. 26. Smetanovo trio, založené už v roce 1934 legendárním českým klavíristou Josefem Páleníčkem, patří k nejprestižnějším českým souborům současnosti. Dnešní členové ve své interpretaci navazují na ideál, který vytvořili jejich předchůdci na poli komorní hudby 20. století, a současně coby tři významní čeští

sólisté dokazují, že základním předpokladem úspěchu každého kvalitního tria je dokonalá sólistická vybavenost hráčů. Bravurní, nosný a projasněný klavír Jitky Čechové, něžně i vášnivě zpívající housle Jana Talicha a excelentní violoncello Jana Páleníčka patří dnes právem k absolutní špičce ve svém oboru, a tak je jejich společné trio smělým synonymem pro pokoru, přirozenost, špičkovou tónovou kulturu a nadhled zračící se v nepřehnaném výrazu a plné oddanosti hudbě.

FOOD FESTIVAL

Lomnice nad Popelkou

18.
9. 2021

okolí zámku

10–16 hodin

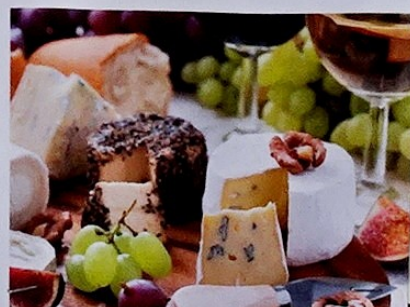

Pořadatel: město Lomnice nad Popelkou; Partneři: Kulturní a informační středisko Lomnice nad Popelkou, Střední škola Lomnice nad Popelkou, Remeslný pivovar Lomnice nad Popelkou

Konání akce bude podléhat aktuálním nařízením proti šíření koronaviru.

Počet návštěvníků na akci v jednu chvíli bude omezen.

GPS: 50.4933714N, 15.4458092E

11.září 2021

Výtěžek z akce je určen na záchranu hradu.
Program od 9:00 do 17:00

Účinkující:
SSHŠ Alia Tempora (Praha)
Šermířský spolek Schiavi (Liberec)
LS BOĎI (Loutkařský soubor z Jaroměře)

Vystoupení orientálních tanečnic:
Khattya, skupina Malika, skupina Kasia (Dvůr Králové nad Labem)
Tina Ahmed (Nová Paka)

Ostatní účinkující:
Katovna, platněř, zbrojíř, puškař, nožíř a další řemesla.
Prohlídka hradu Kumburku a Bradlece s průvodci.
Renesanční stan s možností prohlídky.
Dravci ze záchrané stanice Ranč u Kelímků.
www.kumburk.cz

Občerstvení zajištěno po celý den.

Vstupné 50,- Kč **Akce se koná za každého počasí.**

*** 5. Semilský Montmartre**

Sobota 11. září, 14:00 – 21:00 v areálu muzea a muzejní zahrádky

14:00 – 18:00 Výtvarné dílny nejen pro děti

17:00 – 17:30 Koncert volného uskupení Trio Jaro (Kateryna Sochaň – zpěv, Barbora Voleská – zpěv, kytara, klavír, Jan Jareš – kytara, zpěv)

18:00 – 18:30 Divadélko pro děti na muzejní půdě – soubor *Na židli*

18:00 – 19:00 *Petr Ochman* – šansony a lidová hudba (harmonika)

19:00 – 20:30 *Trojboy* - folk (Petr Špitálský, Jan Ferles, Jan Šturm)

Doprovodný program: Postcrossing – celodenní prezentace a setkání fanoušků celosvětového fenoménu navazování kontaktů prostřednictvím pohlednic.

*** Na semilském Ostrově v sobotu 11. září uskuteční již posedmnácté *Podkrkonošská slavnost úrody* pod názvem *Semilský pecen*. I tentokrát je pro návštěvníky připraven bohatý program. Nebude v něm chybět dožínkový průvod městem, expozice hospodářských zvířat, ukázky historické i současné zemědělské techniky, rukodělné dílničky i doprovodný kulturní program na podiu před zámkem.**

Hlavní program *Pecnu* je připraven na sobotu. Zatímco páteční podvečer bude patřit převážně kultuře, sobotní program na Ostrově už proběhne ve znamení zábavy. Peceni si užijí velcí i malí, těšit se mohou na ocenění místních chovatelů a pěstitelů i slavnostní vyhlášení hned dvou soutěží - *Podivíni mezi plody* a *Dobrý pecen*. Oživením sobotního programu na Ostrově bude vystoupení blues-rockové kapely *Blues Friends*.

Odpoledne před zámkem opanují muzikanti všech hudebních žánrů. Nejprve vystoupí dechová hudba Broďanka pod vedením kapelníka Richarda Müllera, hned vzápětí se představí slovenská bluesová kapela *ZVA 12-28*, těšit se můžete na vystoupení Františka Nedvěda ml. s kapelou a chybět nebude koncert české klubové ska kapely *Sto zvířat*. Večerní program zakončí rocková zábava v podání *Suffering Souls*.

semilsko

V Poniklé můžou slavit. Ministerstvo kultury prohlásilo historický most na Mejtě za kulturní památku

Most vedoucí přes řeku Jizeru v Poniklé je kulturní památkou. Ve svém rozhodnutí to uvedlo Ministerstvo kultury. Pro kraj to znamená, že je most nyní státem památkově chráněn a nemůže být zbourán.

„Jsem rád, že jsme s panem statutárním náměstkem Janem Svitákem před nedávnem navrhli radě kraje zastavení plánované demolice mostu. Počkali jsme na rozhodnutí Ministerstva kultury. Liberecký kraj se bude snažit o most co nejpříkladněji pečovat a připravovat jeho rekonstrukci,“ uvedl hejtman Martin Půta. „Ministerstvo kultury obdrželo žádost o prohlášení mostu v Poniklé od soukromé osoby již před dvěma lety. Nyní, na základě souhlasného stanoviska Libereckého kraje jako vlastníka, most

prohlásilo památkou. Podle toho bude nyní kraj postupovat,“ dodala Květa Vinklátová, náměstkyně libereckého hejtmána.

Ve vyjádření Ministerstva kultury se mimo jiné píše, že most je z památkového hlediska cenný objekt, jehož historická a technická hodnota je nesporná.

Kamenný klenutý most přes řeku Jizeru v Poniklé je významným dokladem historického vývoje v oblasti budování dopravních cest a mostního stavitelství habsburské monarchie, dokladem technického vývoje a způsobu života regionu, dokladem tvůrčích schopností člověka a nedílnou součástí historie obce Poniklá. Kamenný most z roku 1856, vedoucí přes řeku Jizeru v Poniklé v místě zvaném Mejto, je součástí silnice druhé třídy 290, kterou spojuje s komunikací I/14. Není v dobrém stavu, a proto měl jít k zemi. V poslední chvíli, když už začaly přípravy demolice, liberecké hejtmanství vyslyšelo názor podrážděné veřejnosti a most zachránilo.

BOZKOV – Hasiči ze sedmi jednotek v noci z pondělka na úterý likvidovali skoro šest hodin požár rodinného zděného domu v Bozkově. Požár způsobil škodu pět milionů korun. Příčinou požáru byla technická závada lednice. Požár se obešel bez zranění, majitel se dostal včas ven. O ohni se hasiči dozvěděli ve 23:30, dům byl při příjezdu první hasičské jednotky celý v plamenech. K hašení byly použity čtyři vodní proudy. Na místě jsme měli výškovou techniku a sedm cisteren, uvedl twitter hasičů

libereckého kraje. Požár se podařilo uhasit v úterý před 5:30.

železný brod

*** Než se sklářská expozice** na podzim kvůli rekonstrukci uzavře, nabízíme opět návštěvníkům možnost vidět nové exponáty, o které se rozrostla sbírka skla a které nejsou trvale v expozici vystaveny. Výběr je opět pestrý a zahrnuje kupříkladu tvarově kultivovaný nápojový a dezertní soubor Aloise Meteláka, vyrobený harrachovskou sklárnou z kouřově šedého skla a zušlechtěný některým zdejším výrobcem skla. Nebo precizní skleněné figurky absolventky zdejší sklářské školy Boženy Tlapákové nebo práce žáků oddělení hutního tvarování skla železnobrodské sklářské školy.

Letní sklářská dílna 2021 – Výsledky své práce na jubilejním ročníku symposia *Letní sklářská dílna* představí sklářští výtvarníci v sobotu **18. září** v rámci *Skleněného městečka*.

Ivana Kantůrková – *Pražská zákoutí*. Práce grafičky Ivany Kantůrkové představujeme na Bělišti již poněkolkáté.

Po drobných grafikách a knižních ilustracích vybíráme nyní z předčasně uzavřeného díla soubor kreseb s motivy z historického jádra Prahy.

/ David Řeřicha, muzejní myš

A já k tomuto pozdravu do Želbrodu ještě připojím poznámku, že článek o Aloisi Metelákovi najdete v rubrice Výtvarno.

* MĚSTSKÉ DIVADLO ŽELEZNÝ BROD:

8. října od 19 hodin *Zamilovaný sukničkář*

(Drama Production, s. r. o.) – Harry, záletný americký velvyslanec ve Velké Británii, řekne své ženě Lois, že odjíždí na víkend do Skotska hrát golf. Lois naopak Harrymu oznámí, že bude na

víkend v lázních, a že jejich dcera Debbie odjíždí navštívit kamarádku. Harry se ovšem tajně vrací do prázdného domu, jelikož si naplánoval milostné dostaveníčko... Vstupné: 520 Kč - prodej přes www.ticket365.cz

15. listopadu od 19 hodin *Můžem i s mužem* (VIP Art Company, z. s.) – ... podobnost se seriálem Sex ve městě je čistě náhodná. Vtipná autorská feerie Vandy Hybnerové, Kateřiny Kairy Hrachovcové, Jitky Sedláčkové a Dáši Zázvůrkové vznikla z potřeby podívat se pravdě do očí... co ženy dělají, když si myslí, že je nikdo nevidí. Vstupné: 390 Kč.

SOBOTA 18. 9.

10 hodin	Slavnostní zahájení
10.30 hodin	Broďanka, dechová hudba Železný Brod
12 hodin	zvonění ve zvonici
12.30 hodin	Berenika Kohoutová, zpěvačka, herečka, bloggerka a spisovatelka
14 hodin	Anna Julie Slováčková a kapela Aura, ve složení – kytara Šimon Keller, bicí Pepa Schmied, klavír Jaroslav Šindler, basa Matěj Růžička, vokály Karolína Fišerová, pop-rock
16 hodin	Green Day Prague Idiots, hity jedné z nejvýznamnějších skupin současnosti
18 hodin	O-Way, pop-rock Bozkov

NEDĚLE 19. 9.

11.30 hodin	Gorale, písně kapely Čechomor podkrkonošské kapely z Lomnice n. Popelkou
13.15 hodin	AISHA, taneční skupina
14 hodin	Lenka Filipová, zpěvačka
16 hodin	Těsně Vedle, rock Jirkov

železnobrodsko

LÍŠNÝ – VHS Turnov dokončilo v obci výstavbu nové ČOV a dostavbu kanalizační stoky mezi náhonem a řekou Jizerou. Řeka je mezi vodáky velmi oblíbená, proto bylo cílem výrazné zlepšení kvality vypouštěných odpadních vod z odkanalizované části obce a nové odkanalizování domů z centru obce u Jizery. Stavba ČOV, koncipovaná jako samostatná čistírna odpadních vod s klasickou technologií, počítá s budoucím napojením přestavovaného průmyslového areálu a s odkanalizováním osídlené lokality za Jizerou u silnice I/10. Staveniště bylo předáno na konci května 2020 a stavba dokončena a předána o dva měsíce dříve. Od září je stavba uvedena do ročního zkušebního provozu, po jehož skončení bude zkolaudována, uvedla Michaela Vodhánělová z VHS Turnov na serveru *Turnovsko v akci*.

jičín

V jezuitské koleji probíhají od roku 2018 práce na revitalizaci zadního nádvoří. Rada města nyní schválila dodatek, který završení prací posouvá na 30. září 2021.

Poslední fázi poněkud pozdržel archeologický výzkum. Po odchodu stavebníků jezuitská kolej přivítá veřejnost a začne zde fungovat spolek *Balbineum*. Jezuitská kolej bude také napojena na pult centrální ochrany, a tím bude zajištěna proti vniknutí.

Všechny stavební práce se musely uskutečnit se zvýšenou citlivostí. Bylo nutné brát ohled na stáří budovy, její památkový status a také na fakt, že některé stavební úpravy v minulosti – zvláště za předlistopadového režimu – stavu jezuitské koleje velmi

uškodily. Během prací, které začaly v roce 2018, byly nejprve odstraněny přepážky na zadním nádvorní, čímž vznikl okruh. Poté se k témuž přistoupilo ve sklepě. Ten byl ve velmi špatném stavu, a proto bylo nutné také zrekonstruovat odvětrávací systém. Díky těmto úpravám se jezuitská kolej provzdušnila a stabilizovalo se první nadzemní podlaží (tj. přízemí). Poté byly odstraněny vrstvy přímo na ploše nádvoří. Většina z těchto prací proběhla v letošním roce. Nalezla

se historická dlažba, a tak v jezuitské koleji proběhl detailní archeologický průzkum. Poté byl odstraněn starý štěrtek a byla umístěna nová geotextilie. Právě z důvodu archeologického průzkumu došlo k určitému zdržení.

Celkové náklady za tuto etapu jsou přibližně 5 milionů Kč s daní. Realizuje ji

společnost RITUS z Nasavrku. Po dokončení bude nutné plánovat další etapy. Celková rekonstrukce jezuitské koleje by přišla na několik set milionů korun. Největší otázka ale spočívá ve využití tohoto rozsáhlého objektu, což je stále nevyřešená záležitost – přes veškerou snahu veřejnosti a města najít odpověď.

/ Jan Jireš, Jičínský zpravodaj
foto Michal Zikmund, Wikipedie

ÚJEZD p/T, ČIMYŠL –

Moštování jablek nabízí Ekosady Čimyšl, čp. 1, Veronika Tomsů (603 844 566)

Vaše jablka omyjeme, vylisujeme do vašich láhví (5 Kč/ litr), pasterizujeme do vašich láhví (15 Kč/litr)

Pondělí 14 18 h

Čtvrtek 14 – 18 h (od 23. září)

Výkup jablek: Úterý 8 – 11, Čtvrtek 8 – 11

mnichovo hradiště

*** V sobotu 11. září** od 10 do 23 hodin můžete v Hradišti na Masarykově náměstí a v Palackého ulici navštívit již 7. ročník Sousedské slavnosti, tradiční prezentace a vystoupení místních spolků. Čeká na vás kvalitní hudební produkce, spousta dobrého jídla, pití a mnoho dalšího. Těšit se můžete na bleší trhy i módní přehlídku, přijede kamion mobilní zdravotní prevence, navštívit můžete stánky poskytovatelů sociálních služeb a bezpočtu různorodých organizací.

ZAJÍT HRADIŠTĚ jinak

ZUŠ Mnichovo Hradiště
Bambus Band
Zvonky
Panoptic Summer Band
Waldovy Matušky
Mackie Messer Klezmer Band
Adaptace

zábava pro děti
BESIP
místní spolky a sdružení
bleší trh
občerstvení
jízdy RTO busem
mobilní zdravotní prevence

11. září 2021
10:00 - 23:00
Masarykovo náměstí, Palackého a Mírová ulice

*** Projekt, který byl ještě před několika lety spíše snem** než skutečným investičním záměrem, už má hmatatelné obrysy. Cesta k realizaci lávky přes dálnici, jež by dramaticky usnadnila cestu na Horuku a významně propojila město s krajinou ležící za dálnicí, bude sice ještě dlouhá, pokud by se však podařilo vyhnout všem překážkám a nástrahám, mohli by se po ní první turisté vydat už v roce 2023 na podzim.

„Je to samozřejmě ten neoptimističtější odhad, muselo by nám vyjít vše naprvní pokus, ale není to nereálné,“ hodnotí starosta Ondřej Lochman. „Klíčové bude, zda uspěje naše žádost o národní nebo evropskou dotaci, o kterou hodláme požádat nejpozději na jaře,“ dodává.

Získáním dotace je realizace stavby podmíněná. Předběžné náklady byly vyčísleny na 25 milionů korun.

Jak jsme už informovali, město na jaře podepsalo smlouvu s renomovanou architektonickou kanceláří *AP atelier* Josefa Pleskota, která následně vytvořila studii stavby. Ta je součástí projektové dokumentace a na jejím základě nyní vzniká dokumentace pro územní rozhodnutí a stavební povolení.

„Město poptalo pětici architektonických kanceláří a z doručených návrhů lávky přes dálnici vybralo ten od *AP atelieru* architekta Josefa Pleskota. Jeho tým předložil dvě varianty, a nutno podotknout, obě krásné. Rada města se nakonec těsnou většinou rozhodla pro obloukovou konstrukci, která představuje ekonomičtější řešení. Osobně bych preferoval spíše konstrukci trémovou, ale oba návrhy hodnotím jako architektonicky velmi zajímavé. Projektovou přípravu podpořil Nadační fond ŠKODA AUTO, který nám nabízí i další spolupráci, a zatímco architekti připravují dokumentaci pro stavební povolení a územní rozhodnutí, zástupci města na Ministerstvu dopravy a *Státním fondu dopravní infrastruktury* zjišťují, zda je šance, že stát vypíše v příštím roce

příslušné dotační tituly a podpoří nás. Šance na úspěch vidíme jako nemalé,“ uvedl starosta Ondřej Lochman.

Očekává se, že samotná stavba potrvá zhruba jeden rok.

/ Martin Weiss a Ondřej Lochman, Kamelot

*** Dnes přinášíme další, poslední část textu o historii pomníku Václava Budovce z Budova v Mnichově Hradišti. V minulém vydání jsme se zabývali slavností spojenou s odhalením sochy na náměstí 17. července 1938. Dnes se podíváme, jaké byly další osudy tohoto pomníku.**

Už krátce po slavnostním odhalení se objevily problémy. V srpnu byly na žulovém podstavci zjištěny tmavé skvrny. Vzniklo podezření, že žula byla vyspravována cementem. Byli tedy přizváni autoři Josef Bílek a Karel Lidický (jedná se o jedinou zachovanou zmínku o účasti Karla Lidického na tvorbě pomníku), kteří 29. srpna 1938 při prohlídce podstavce tento názor zásadně odmítli a zavázali se k odstranění skvrn a také k úpravě spár mezi jednotlivými bloky. Dalším problémem se ukázal být původní nápis na podstavci. Vzhledem k velikosti sochy se zdál být malý. I v tomto případě autoři přislíbili nápravu. O tom, kdy byly oba tyto problémy vyřešeny, však prameny mlčí.

Do hry vstoupily události závažnější. V březnu 1939 začala okupace naší země německou armádou.

Již krátce po obsazení města se velitel německé posádky obrátil na starostu Jana Herolda s požadavkem, aby byl pomník odstraněn. Podle záznamu kronikáře se velitele nakonec podařilo přesvědčit, aby od svého záměru upustil, argumentem, že Budovec trpěl pro víru Martina Luthera. K jeho rozhodnutí zřejmě přispěl i fakt, že měl možnost se seznámit s osobností Václava Budovce v německy psané publikaci, kterou mu zástupci města poskytli.

V roce 1943 však vyšlo vládní nařízení o odstranění všech kovových pomníků. Jejich materiál byl využíván pro vojenské účely. Bronzová Budovcova socha

byla tedy znovu v ohrožení. Vedení města poslalo na ministerstvo hospodářství a práce memorandum, vypracované JUDr. Heroldem, žádající, aby nebyl pomník zničen. Současně byl požádán dr. Josef Bergl, „*státní archivář a archivář rodinného archivu valdštejnského a německý historik rodem z českých prarodičů ze Dneboha*“, aby ve věci intervenoval u tehdejší-ho přednosty pražského pozemkového úřadu dr. Kühna. Spolupráce s dr. Berglem přinesla úspěch, on osobně přivezl do Mnichova Hradiště rozhodnutí, že Budovcův pomník je vyňat ze seznamu soch určených k povinnému odevzdání. Sochu se tedy v době okupace podařilo zachránit. Přišly však události další.

V březnu 1949 v souvislosti s novou úpravou náměstí navrhli architekti města Fišer a Růžička převezení Budovcovy sochy k zámku. Uvažovalo se o jejím umístění na stráni pod zámkem, tato možnost se měla vyzkoušet pomocí dřevěného modelu. (Jen připomeňme, že stejný prostor byl jedním z možných už při hledání místa pro sochu ve 30. letech.) Na náměstí se v roce 1949 připravovala výsadba parkového zeleného pásu se stromy a keři a „*dosavadní umístění sochy bylo naprosto nevyhovující*“. Přestože to nebylo nikde prezentováno, lze se domnívat, že se jednalo spíše o rozhodnutí vycházející z ideologických důvodů. Proti tomuto návrhu vystoupili představitelé muzejního spolku, kteří požadovali, aby byl Budovcův pomník buď ponechán na svém místě, nebo bylo jeho nové umístění konzultováno s výtvarnými umělci a historiky. Zda k podobnému jednání došlo nebo ne, se nám zjistit nepodařilo.

Skutečností je, že 9. srpna 1950 se městská rada na svém zasedání usnesla z náměstí odstranit jednak sloup s meteorologickými přístroji, jednak přemístit Budovcův pomník do zámecké zahrady. O povolení byla požádána Národní kulturní komise a na základě jejího svolení bylo rozhodnuto postavit pomník po levé straně při vstupu do zámecké zahrady. O odstranění sochy z náměstí a následnou instalaci v areálu zámku, ale také například o zřízení kašny na náměstí (!), byl požádán stavební kombinát ONV. Tento podnik však o zakázku neměl zájem, byla proto 25. října vybrána jiná firma. Ta sochu z náměstí do zámeckého parku přemístila večer 7. listopadu 1950 za celkovou částku 43 tisíc Kč. Kronikář Václav Pařík událost zaznamenal jen velmi stroze, bez jakékoliv poznámky nebo komentáře, čímž dal najevo svůj postoj k této záležitosti. Jak celou věc vnímali obyvatelé města, nikde zaznamenáno není.

/ Jana Dumková, Muzeum města Mn. Hradiště, KAMELOT

mnichovohradištsko

Úpravy pro opětovné zpřístupnění Drábských světniček jsou odhadnuty na tři roky. Tak dlouho bude trvat vše nezbytné k instalaci lávek a ochozů, chránících pískovec před další degradací. Uvedl to server *Turnovsko info*.

V posledních letech k Drábským světničkám ročně zamířilo kolem 100 tisíc návštěvníků.

*** V pátek 10. září** odhalil jablonecký primátor Jiří Čerovský pamětní desku jabloneckému architektu Robertu Hemmrichovi, jehož 150. výročí narození společně s dalším významným jabloneckým architektem Josefem Zaschem si letos připomínáme. Deska bude umístěná na budově Základní umělecké školy v Podhorské ulici, kterou architekt Hemmrich v roce 1924 vyprojektoval.

Autorem pamětní desky je výtvarník, galerista a kurátor Městské galerie MY Jan Strnad. Deska je odlitá z bronzu a opatřená textem v češtině a němčině: *„Robert Hemmrich, architekt, který významným způsobem ovlivnil vzhled rodného města. Podle jeho návrhů byly postaveny veřejné a výrobní budovy, městské lázně, obytné i exportní domy a vily. Stal se tvůrcem rozhleden a mnoha jiných staveb v regionu Jizerských hor.“*

Odhalením pamětní desky a slavnostním koncertem vyvrcholí série programů věnovaných 150. výročí narození obou známých architektů, jabloneckých rodáků. Josef Zache má svou pamětní desku od roku 1999 na jižní straně kostela Nejsvětějšího srdce Ježíšova na jabloneckém Horním náměstí.

Na páteční událost navazuje Den evropského dědictví, jehož součástí je také prohlídka některých místností jablonecké radnice. „Ten, kdo se nebojí stoupání do schodů, si pak může prohlédnout v radniční věži zcela nový model rozhledny na Černé studnici, který je dílem jabloneckých modelářů z klubu Admirál. Architektem rozhledny a restaurace na Černé studnici je právě Robert Hemmrich,“ uzavřela Jana Matěchová.

Ve stejný den, tedy v sobotu 11. září od 9 do 17 hodin, budou mít zájemci poslední možnost prohlédnout si výstavu v Městské galerii MY *Architektura pro horské město*, která je věnovaná stavbám navrženým architekty Zaschem a Hemmrichem.

/ Jana Fričová, tisková mluvčí Jablonce n/N

*** Den evropského dědictví:**

V sobotu 11. září se v Jablonci nad Nisou u příležitosti Dne evropského dědictví pro veřejnost otevře (zdarma) 19 památek. Připravena je i rodinná trasa, exhibiční ražba nebo jízdy retro autobusem typu Škoda 706 RTO.

Zpřístupněny budou tyto památky:

Kostel sv. Anny s výstavou – *Výstava GENERACE S.V.U. Mánes*

Dům Jany a Josefa V. Scheybalových s výstavami *Vítězové bílé stopy* a *Architektura pro horské město* – ke 150. výročí narození jabloneckých architektů Josefa Zascheho a Roberta Hemmricha

Městská knihovna – během dopoledne promítán film *Jablonec nad Nisou a okolí v letech 1356 až 1945*, od 13:00 přednáška Lenky Klimentové *Proč je Česká mincovna právě v Jablonci nad Nisou*

Muzeum skla a bižuterie – Zpřístupněna radniční věž, obřadní síň, předsálí, salonek, sekretariát a pracovna primátora, zasedací místnost, vystaveny městské insignie, pamětní medaile a pamětní knihy

Střední uměleckoprůmyslová škola – K vidění výstava klauzurních prací studentů oboru Grafický design v galerii Dvorek, historické stroje, vybavení ryteckých dílen. Exhobiční ražba v prostorách SUPŠ a VOŠ pro návštěvníky.

Další zpřístupněné objekty: Městské divadlo (19:00 představení *Poprask na laguně* – Divadelní spolek Lázně Toušeň), Sokolovna v Tyršových sadech, Galerie N v Jehlářské ulici s výstavou *Skloletí* k výročí sklárny v Železném Brodě, Kantorova vila v Palackého ulici, Muzeum výroby korálků – G&B beads, kostely Dr. Farského, Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, Povýšení sv. Kříže, Seslání Ducha svatého a Nejsvětější Trojice ve Mšeně a kaplička sv. Anny.

* JABLONECKÉ DÝŇOBRANÍ & VINOBRANÍ

pátek 17. 9., 15 hodin

Dům Vína ANNOVINO, Jablonec nad Nisou

Přehlídka stovek vyřezávaných dýní na téma „Pohádkové bytosti“. Od 15 hod. zábavné odpoledne se soutěží pro děti, dýňová diskotéka. Na rodiče čekají odrůdové burčáky, ochutnávka a prodej vín od moravských vinařů, vinná a burčáková zmrzlina z farmy i gastronomické speciality. Dále proběhne předávání hroznu úrody primátorovi města a v 19.30 hod vypukne dýňový ohňostroj.

* JABLONECKÉ PODZIMNÍ SLAVNOSTI

pátek 17. 9. – sobota 18. 9., 9–18 hodin, centrum města, zdarma

Jablonecké městské slavnosti s trhem na Mírovém náměstí, v Podhorské ulici a na Farského náměstí. Téměř 60 stánků nabídne regionální produkty, kvalitní vína, dárkové předměty, oblečení, ruční šperky, keramiku, hračky a mnoho dalšího. Chybět nemohou zvěřinové, zabijačkové a sýrové speciality, domácí langoše, koláče a perníčky. Součástí slavností je kulturní program, který bude letos probíhat na Letní scéně Eurocentra. Podrobněji viz jednotlivé dny zde v kalendáři nebo na webu www.kulturajablonec.cz

jablonecko

*** Rýnovická slavnost.** Na návsi a za kostelem Rýnovice **11. září** opět ožijí.

Od 10 do 18 hodin si na své přijde celá rodina u *Domu česko-německého porozumění* a od 18 do 22 navazuje *Rýnovické márnění* u kostela sv. Ducha. Program chystá ve svém areálu i společnost *G&B beads*.

„Od dopoledních hodin se mohou návštěvníci těšit na modelářskou dílnu, skákací hrad, dobové občerstvení i setkání se skauty,“ zve za organizátory Petra Laurin. Dalším lákadlem je výstava regionální architektury v modelech a přednáška Jaroslava Zemana o nacistické architektuře na Liberecku a Jablonecku ve 14 hodin. V 15 hodin je na programu loutková pohádka *Jak sloni k chobotu přišli*, kterou zahraje *Divadlo jednoho Edy*.

G&B beads představí v 10 hodin v Muzeu výroby korálek novou expozici prvorepublikových skleněných broží a jehlic. V 11 hodin naváže přednáškou o historii bižuterie v Jizerských horách a ve 13 a 15 hodin se můžete přenést do doby před 100 lety díky kostýmovaným prohlídkám. Korálkové dílny pro děti probíhají tradičně celý den od 9 do 17 hodin. Od 18 hodin naváže za kostelem sv. Ducha jednodenní výstavní akce *Rýnovické marnění*, kterou pořádá *Spolek přátel díla V. K. Nováka*. Letos se představí grafička Zdena Hrušková a šperkař Vladimír Komňacký. Program doplní vystoupení zpěvačky a choreo-grafky Anny Benhákové a přednáška historika Jana Rouse o místním industriálu. Výjimečně bude k nahlédnutí kostel sv. Ducha i hrobka rodiny Pribschů na rýnovickém hřbitově.

tanvaldsko

*** Vzpomínka na Jozefa Smoleňáka**

U příležitosti nedožitých 82. narozenin amatérského malíře Jozefa Smoleňáka chceme připomenout jeho největší životní zálibu, malování kopií děl světových starých mistrů.

Tomuto koníčku se věnoval po celý svůj aktivní pracovní život. Vedle těžké práce stavaře si vždy dokázal najít volnou chvíli, kdy se posadil ke svému plátnu a maloval. Jako malá holka jsem ho ráda pozorovala. Vidala jsem, jak se mu pod štětcem rýsovaly jednotlivé rysy obrazu. Když tatínek odešel do důchodu, pokračoval v malování i potom.

Bohužel v posledních pár letech, kdy mu byla diagnostikována Alzheimerova choroba, tatínek ztratil zájem nejen o své okolí, ale i o tento svůj koníček. Nakonec nás navždy opustil o Vánocích 2020. Proto se rodina rozhodla uspořádat vzpomínkovou výstavu jeho obrazů, aby se s jeho díly mohla seznámit širší veřejnost města Tanvaldu. Výstava bude zahájena **13. září 2021** v prostorách Městské knihovny. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

/ Za rodinu dcera Jana Spudilová, *Tanvalský zpravodaj*

HARRACHOV – Znamé turistické středisko chce ještě letos zřídit městskou policii, zdůvodňuje to nedostatkem státních policistů, kteří navíc nemají na starosti jen Harrachov. Turistické středisko chce mít alespoň jednoho až dva strážníky. První krok k vytvoření městské policie se chystají v Harrachově učinit tuto středu, kdy budou zastupitelé města schvalovat vyhlášku o jejím zřízení k 1. říjnu letošního roku. Podle starosty to ale neznamená, že od tohoto data začne fungovat. „Reálný stav je ke konci roku,“ odhadl. Záležet bude hlavně na tom, jak budou úspěšní při shánění strážníků. Starosta předpokládá, že bez započtení počáteční investice na zajištění nezbytného vybavení pro strážníky je bude ročně městská policie stát jeden až 1,5 milionu korun, uvedl server *Genus*.

krkonoše

* Když je borůvka vetřelcem...

Budeme mít v Krkonoších květnaté horské louky nebo budeme sbírat luční borůvky? To je dilema, které v posledních letech na řadě enkláv řeší odborníci na krkonošské louky.

Borůvce – opadavému keříku patřícímu do jehličnatých a listnatých lesů, na vřesoviště a rašeliniště v Krkonoších vyhovují půdy nevysychavé, kyselé a chudé na živiny. Borůvčí na loukách je však důkazem postupné přeměny louky v původní les. Louky mající ještě naději na záchranu od porostů borůvky postupně osvobozujeme.

Borůvky jsou zdrojem potravy pro místní semenožravé ptáky, například pro tetřívka, ale smlsnou si na nich i jiná divoká zvířata. Pokud ale borůvka přebere nadvládu na louce, jde o alarmující znamení jejího blížícího se zániku. Borůvka na louky nepatří. Keříky borůvek se postupně vkrádají z okrajů lesa zejména tam, kde louky pozbyly pravidelnou péči. Borůvku jako pionýra lesa následně doplňují náletové dřeviny a pasekové byliny. Louka se pozvolna mění v les. Proto Správa KRNAP v rámci lučního managementu borůvčí na některých lokalitách vyřezává. Letos to plánujeme na asi čtyřech hektarech.

Horské louky vznikaly dlouhodobě ve spojení s činností člověka. Po staletí byly louky pravidelně sečeny, paseny, hnojeny apod. Postupně docházelo k jejich rozšiřování, až vznikly drobné kompaktní, ale i rozsáhlé luční enklávy o několika desítkách hektarů. Na horských enklávách se pravidelně hospodařilo rok co rok po minimálně 450 let. Díky ohromnému úsilí rodin hospodářů – budařů – vznikla v Krkonoších unikátní luční společenstva s vysokou přírodní a kulturní hodnotou. Změny tradičních hospodářských rytmů urychlil konec druhé světové války, kdy hospodaření ustalo. Do té doby se borůvčí drželo zpravidla v lese, na loukách pro něj nebylo místo, seno bylo cennější.

Správa KRNAP se díky několika běžícím projektům na podporu lučních společenstev rostlin a živočichů snaží zachovat a obnovit péči na nejcennějších zachovalých loukách. Proto je na vybraných loukách borůvka vysekávána spolu se snahou obnovit hlavní zemědělské činnosti pro návrat tolik líbivé horské květnaté tváře.

/ KRNAP, foto Kamila Antošová

*** Prestižní architektonická soutěž *Stavba roku* zná své letošní nominandy.**

O ceny v 29. ročníku akce, jejímž hlavním organizátorem je *Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství*, zabouje třiatřicet projektů. Celkem se jich do soutěže letos přihlásilo 92. Do soutěže se mohou zapojit i laici, kteří mají už od 1. července možnost na stránkách *stavbaroku.cz* podpořit svého favorita v hlasování veřejnosti. Vybírat mohou ze všech 92 přihlášených staveb, nikoliv jen z nominovaných.

V Libereckém kraji se do soutěže zapojily projekty modernizace Severočeského muzea v Liberci (Hlaváček – architekti), Vratislavický active park (Archapro Liberec, Flera), Stezka svobody Lučany n/N – Horní Maxov – Jindřichov (Igor Dřevíkovský), DOK Lordeans Liberec (Jakub Němec) a obnova areálu poutního kostela Navštívení Panny Marie v Horní Polici (Richard Libík, Facis Architekt). Český ráj je ještě zastoupen projektem nového vstupu s lékárnou v nemocnici v Jičíně.

*** Průměrná hrubá mzda v Libereckém kraji vzrostla ve druhém čtvrtletí letošního roku meziročně o 14 procent na 35.567 Kč. Zaměstnanci si tak podle ČSÚ v průměru polepšili o 4368 korun. Víc rostly mzdy jen v Karlovarském a Královéhradeckém kraji. Spotřebitelské ceny se ale ve stejném období zvedly o 2,9 procenta, při započtení inflace tak reálně výdělky zaměstnanců v Libereckém kraji stouply o 10,9 procenta.**

Nezaměstnanost v kraji klesla v srpnu o desetinu procentního bodu na 3,9 procenta. Na konci prázdnin v kraji bez práce 12.007 lidí, což je o 51 méně než v červenci. Obě zprávy přinesl server *Genus*.

*** Liberecký kraj se stane jedním z akcionářů *MMN a.s* – *Nemocnice Jilemnice a Nemocnice Semily*. Koupí část akcií od majoritních vlastníků, jimiž jsou města Jilemnice a Semily. Kraj získá celkem 12.566 akcií, což představuje podíl ve výši 16,75 %, musí to ještě posvětit zastupitelé.**

Kraj za ně zaplatí 154,5 milionu korun a dalších bezmála 33 milionů korun přidá na investice. Peníze, které města za své akcie získají, investují do rozvoje nemocnice,

Cena bude postupně splácena v dohodnutých splátkách po dobu osmi let a Liberecký kraj bude oprávněn vykonávat všechna akcionářská práva v plném rozsahu již od uzavření příslušných smluv,“ informoval Vladimír Richter, radní pro resort zdravotnictví Libereckého kraje.

„Nemocnici vstup kraje do vlastnické struktury přinese lepší podmínky pro vyjednávání se zdravotnímu pojišťovny i lepší záruky pro jednání s bankami o úvěrování investičních záměrů v budoucnu. Vstup Libereckého kraje do *MMN a.s.* je také dalším krokem směrem k majetkovému propojení nemocnic v kraji. Naším cílem je spolupráce nemocnic ve prospěch pacientů, udržení rozsahu a kvality nemocniční péče v kraji,“ uvedl hejtman Martin Půta.

V současné době vlastní město Jilemnice 65 % akcií a město Semily 35 % akcií. Po vstupu kraje bude Jilemnice vlastníkem 54,11 % a Semily 29,14 % akcií.

*** Plastika Sublima vyrobená v ateliéru Jiřího Pačinka se z nároží u radnice v Liberci přesune do muzea**

Prostor před libereckou radnicí v polovině září po více než roce opustí čtyřmetrová plastika ze skla a železa *Sublima*, vytvořená v ateliéru výtvarníka Jiřího Pačinka. Nově bude umístěna v libereckém Severočeském muzeu.

Umělecká díla od různých autorů se u radnice v horním centru stotisícového města střídají od roku 2005. Obvykle tam jsou vystavená rok. Některé sochy poté v Liberci zůstaly natrvalo. Na rohu náměstí seděl například *Zbloudilý Mart'an* Jaroslava Róny, který je nyní na vrcholu Ještědu.

Nyní se k nim přidá i *Sublima*, která je vytvořená z 950 kilogramů železa a 680 kilogramů modrého skla. Na výšku má plastika asi čtyři metry a složená je ze zhruba 300 částí. Slavnostně ji na nároží odhalili loni 3. září.

V pátek 17. bude plastika demontována a bude se stěhovat do Rajské zahrady Severočeského muzea, uvedl server *Genus*.

*** CESTOVATELSKÝ VÍKEND 10. - 12.září**

Po dlouhé covidové proluce je snad nejvyšší čas si konečně zase trochu užít společně. Září po prázdninách a Liberecko je správná volba. Navštívíme opět jinou Indonésii i v divné době...

V **pátek** vše zahájí v 17.00 komentovaná prohlídka výstavy **TAJEMNÁ INDONÉSIE** v libereckém CENTRU BABYLON.

10. 9. v 18.00 **CESTOVATELSKÉ LEGENDY** – pestrý večer odlišných vjemů cestování. JIRKA KOLBABA - MNISLAV ZELENÝ ATAPANA - DAVID NEJEDLO (ředitel ZOO Liberec) + Ruda Švaříček. V Centru BABYLON.

Cestovatelský večer v Liberci

LEGENDY CESTOVÁNÍ

Centrum
Babylon
Liberec

10. září

Mnislav Zelený Atapana
Ruda Švaříček
David Nejedlo

Jiří
KOLBABA

VSTUPENKY V PRODEJI
smsticket

CENTRUM
BABYLON

EXHIBITORI: INDONÉSIE
LIVINGSTONE
JAVNA ČINA AMÉRIKA AUSTRÁLIE ANTARCTIKA

**Tajemná
Indonésie**
Nová Guinea - Tamtamy času
www.tajemnaindonesie.cz

VRATISLAVICE – Situace na stavebním trhu komplikuje dokončení přestavby bývalé fary v Liberci-Vratislavicích na spolkový dům s knihovnou za 72 milionů korun bez daně. Termín dokončení se posunul skoro o dva měsíce. Otevření podle starosty městského obvodu Lukáše Pohanky plánují nově na 28. října, uvedl server *Genus*.

*** Třemi výstavami zahájila podzimní sezonu Oblastní galerie Liberec.**

Jedna z nich je nezvykle jen virtuální. Zaměřená je na světovou výstavu Expo Ósaka 1970 a přínos české architektury 70. let 20. století ve světovém kontextu. Další dvě výstavy jsou prezentací současného výtvarného umění a podle mluvčí galerie Dagmar Fialové přinášejí ženskou výpověď o dnešním světě.

Přímo pro prostor liberecké galerie vytvořily svá díla výtvarnice Dorota Sadovská a Alannah Robinsová. V rámci projektu *Spiritualita* se jedná o dvě odlišná pojetí duchovních aspektů v umění. "Pokud slovenská tvůrkyně přichází s vnímáním spirituality skrze tělesnost, pak irsko-švédská výtvarnice citlivě vnímá a osobitým způsobem zhodnocuje přírodní struktury a jako součást výtvarných děl je staví do nového a nezvyklého kontextu, v němž vyniká jejich svébytná estetická hodnota," uvedla mluvčí galerie.

liberecko

FRÝDLANT – Netradičně zahájila školní rok Střední hospodářská a lesnická škola ve Frýdlantě. Učitelé, žáci i jejich rodiče přišli ručně sklízet chmel ze školní chmelnice. Škola z něj uvaří pivo, se kterým chce zabodovat v soutěži *Regionální potravina*.

Hospodář a Čeledín, to jsou školní piva, která Střední hospodářská a lesnická

škola ve Frýdlantě začala vařit před čtyřmi lety. Poptávka po nich byla tak veliká, že škola rozšířila svoji chmelnici a letos nechá uvařit i třetí druh piva. Pokřtila ho *Frýdlantský kočí*, informoval deník *iDnes*.

výtvarno

Proč je potřebné si připomínat osobnost arch. Aloise Meteláka?

Významný český architekt, sklářský výtvarník a středoškolský pedagog pocházel z Martinic u Proseče na Skutečsku (* 16. 9. 1897). V letech 1913–16 studoval malířství u profesorů Emila Dítěte, Arnošta Hofbauera a Františka Kysely na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. Ve studiích zde pokračoval i v letech 1916–1920, kdy navštěvoval speciálku slovinského architekta Josipa Plečnika, jehož tvorba jej silně ovlivnila.

Po studiích Metelák krátce působil jako externí učitel nábytkového kreslení na Zemské odborné škole pro zpracování dřeva a kovů v Litomyšli (1920–21). Vytvořil zde návrhy dvou vynikajících veřejných nefigurativních děl – Pomník J. A. Komenského v Litomyšli a Památník českým bratrům na Růžovém paloučku u Újezdce.

Nejvýznamnější Metelákovou životní etapou však bylo jeho působení v nově otevřené, první české sklářské škole, ve které byl jmenován 1. ředitelem - v pouhých 28 letech!. Za jeho éry škola rozvinula svoji činnost a dala základ sklářské tvorbě na Železnobrodsku, které se stalo novým ohniskem uměleckého sklářství.

Ve dvacátých a třicátých letech 20. století Alois Metelák podnikl celou řadu studijních cest do ciziny. Byl organizátorem každoročních výstav, ale také autorem textů do novin a časopisů, pedagogem odpovědným za výtvarnou orientaci oddělení broušeného skla a tvůrcem tvarů pro všechna oddělení školy. Jako architekt navrhl stavby městského vodovodu, vilovou kolonii Spořilov nad školou, několik rodinných domů nebo jejich přestaveb, sokly pod sochy i památník obětí 1. světové války na hřbitově.

Byl také architektem celostátní Jubilejní výstavy skla a bižuterie v Železném Brodě a mnoha dalších konaných výstav. Broušenou skleněnou fontánou doplnil interiér městské spořitelny a podílel se i na řešení sklářské expozice čs. pavilonu na světové výstavě v Paříži (stěna se světelnými sloupy).

Autorské sklářské práce Meteláka vynikaly střídavými elegantními formami, jednoduchým brusem a potlačenou barevností. Ředitel Metelák měl příznivce mezi sklářskými odborníky, zaměstnanci ministerstva školství a na železnobrodské radnici mezi těmi, kteří vítali, že město začíná kulturněji žít.

Přednášel o umění, do Železného Brodu přivedl odborníky z Prahy. Odkaz A. Meteláka však lze spatřovat i v mnoha dalších aspektech. Do značné míry totiž ovlivnil koncepci výuky – zavedl dodnes používaný systém podrobné evidence a katalogizace žákovských prací, prosadil klauzurní zkoušky v profilových předmětech (výtvarná příprava a praktické provedení). Zavedl

udělování cen za nejlepší žákovské práce a ve spolupráci s firmami zajišťoval prospěchová stipendia pro žáky se špatným sociálním zázemím. V průběhu 2. světové války dokázal vyjednat výjimku pro několik kolegů a předejít tak jejich totálnímu nasazení, kterému měli být podrobeni v nacistickém Německu. Arch. Metelák byl mimořádně pracovitý, cílevědomý a přísný. Sympatizovali s ním pedagogové-výtvarníci, například grafik a malíř Zdeněk Juna, sochař Jaroslav Brychta, rytec Ladislav Přenosil a cizelér Oldřich Žák.

Početné výstavní aktivity se však nelíbily některým dalším zaměstnancům – obtížně se vyrovnávali s narůstajícími úspěchy a popularitou ředitele a některých výtvarníků. Četnost výstav byla skutečně ohromující a přinášela hodně práce navíc. Nespokojenci si přáli, aby se výstavy tak často nekonaly, opakovaně argumentovali, že odvádí školu od jejího poslání, a že další školy v Turnově, Kamenickém Šenově, Novém Boru pořádají výstavy jen jednou za pět let... Méně viditelní učitelé Meteláka kritizovali a opakovaně si stěžovali. Ředitel Metelák, *Pojizerský průmyslový a vývozní ústav* a Spolek absolventů však na tomto způsobu propagace školy trvali. Školu navíc chválilo ministerstvo školství a dávalo ji za vzor ostatním.

Komunistický převrat v únoru 1948 vytvořil optimální prostor pro politicky aktivní jedince a výše zmíněné nespokojence, kteří vyvinuli úsilí, aby se ředitele zbavili. Nepřátelství některých bylo tak hluboké, že je vedlo k nařčení Meteláka z činů, které se nestaly. V dubnu 1948 byl na návrh tzv. Akčního výboru Národní 23 fronty (skupina zaměstnanců školy) zbaven funkce, mimo jiné kvůli „asociálnímu přístupu k zaměstnancům“.

V září 1948 nastoupil Metelák na šperkařskou školu do Turnova. Jeho skicáky dokazují, že se mu návrhy šperků ze zlata, stříbra a drahých kamenů dařily. Glyptikům dodával návrhy, rytcům kovů vytvořil návrhy ocelorytin s motivy z Českého ráje. Přesto byl z turnovské školy propuštěn (1952) pro tzv. nadbytečnost, což byl ale zástupný důvod. Do dalšího zaměstnání již nenastoupil – požádal o invalidní důchod, který mu byl přiznán, avšak po jednom roce mu byl na udání odebrán (zdůvodnění pro odebrání důchodu pocházelo ze sklářské školy).

Metelák i po odchodu z Turnova externě spolupracoval s *Výtvarným střediskem průmyslu skla a keramiky* v Praze a se železnobrodským muzeem. Navrhoval hutní, broušené, lisované i ryté sklo, plakáty a scény pro místní divadelníky, účastnil se krajských i celostátních soutěží na plakáty. Nesměl v nich ale nikdy zvítězit, avšak téměř pokaždé byl mezi oceněnými.

Po částečném politickém uvolnění v druhé polovině 60. let směl uspořádat i výstavy (bylo jich deset). Na nich nepřipomínal pouze sebe, ale především sklářskou školu v letech, kdy byl jejím ředitelem. Nicméně ještě bezmála po dvaceti letech od jeho odvolání (1967), když mu byl udělen čestný titul *zasloužilý umělec*, komunisti ze sklářské školy protestovali a žádali ÚV KSČ o jeho odebrání (k čemuž nakonec nedošlo). Jak silný byl partajní vliv ve sklářské škole, dokládá i svědectví rodiny – v následujících normalizačních letech bylo A. Metelákovi zapovězeno školu i navštěvovat.

Arch. Alois Metelák zemřel 4. listopadu 1980.

/ M. Hlubuček, Klub sklářské školy, Železnobrodský zpravodaj

Zemřel historik Ladislav Smejkal

Historik, kronikář a čestný občan města Česká Lípa Ladislav Smejkal zemřel v neděli 5. září 2021 v kruhu rodinném ve věku nedožitých 75ti let. V jeho osobě přišlo město o nenahraditelnou osobnost, studnici historických informací o České Lípě a celém regionu.

Všechna pietní setkání ve městě byla vždy neodmyslitelně spjata s osobností Ladislava Smejkala, který vždy k přítomným svým sametovým hlasem promlouval a spojoval republikové i světové události s děním v České Lípě. Kromě toho byl pravidelným přispěvatelem do Městských novin, kde v každém čísle vycházelo jeho okénko do historie. Publikace a články, které o České Lípě napsal, ani nepočítáme. Historik Ladislav Smejkal byl spojnicí mezi minulostí a současností našeho města, od kterého jsme měli tu čest čerpat neocenitelné informace, vše si dávat do souvislostí a starat se o to, abychom se z minulosti poučili a nikdy nedopustili, aby se opakovala.

Ladislav Smejkal před třemi lety obdržel *Poctu hejtmana* za celoživotní přínos v oblasti historie a regionálních dějin.

„Pan Smejkal byl ve svém oboru skutečnou osobností a pro popularizaci historie Českolipska vykonal mnoho dobrého. Jeho zásluhy nebudou nikdy zapomenuty,“ prohlásil hejtman Martin Půta.

Přes padesát let v českolipském muzeu Smejkal neúnavně připravoval výstavy, přednášky, zájezdy, psal články, knihy, pomáhal studentům, badatelům.

„Pro každého si našel čas a vždy ochotně a pohotově odpovídal na všechny otázky, týkající se historie Českolipska. I poslední dny svého života věnoval svému milovanému kraji a dokončoval knihu, jež měla být i dárkem k jeho sedmdesátým pátým narozeninám, které by oslavil 30. září. Bylo nám ctí,“ uvedl ředitel Vlastivědného muzea a galerie Zdeněk Vitáček.

VRCHLABÍ –

VLADIMÍRA DYNTAROVÁ

Srdečně zveme na vernisáž výstavy, která představí výběr z prací vrchlabské výtvarnice a dlouholeté grafičky časopisu Krkonoše – Jizerské hory.

13. září, 17 h, Historický dům č. p. 222, Vrchlabí do 28. 11. 2021

PRAHA – Výstava „*Architecture Week – Česká architektura od secese k dnešku*“ je nejrozsáhlejší výstavou moderní architektury v českých zemích za posledních 20 let. Koná se na počest 150. výročí narození architekta Jana Kotěry (*18. 12. 1871), který je považován za vůdčí osobnost moderní české architektury a od níž

se odvíjí vývojová linie tuzemské stavební tvorby od secese až do současnosti.

V Jízdárně Pražského hradu se v modelech a fotografiích představí více než 500 nejvýznamnějších architektonických děl a téměř 300 architektů, působících na našem území od konce 19. století do současnosti.

Architekturu Prahy reprezentuje na 300 nejvýznamnějších děl moderní architektury městských částí metropole v jejich funkční i stylistické různorodosti, včetně těch, které vyvolávaly kontroverzní diskusi. Snad nejrozsáhleji je zastoupena Praha 6, čtyřmi desítkami objektů – je tu kompletní soubor modelů rodinných domů výstavní kolonie *Svazu československého díla Baba* (1932).

Vedle historické linie chtějí tvůrci výstavy (hlavním kurátorem je Vladimír Šlapeta) poukázat i na kvalitní současnou architekturu v našich městech a krajích. Návštěvník tak bude moci na jednom místě porovnávat českou moderní architekturu se současnými vizemi, hledat nabízející se paralely a inspirace. Český ráj je tu zastoupen ale jen vilou malíře Karla Vika v Turnově (*Jan Kotěra, 1922-24*) a sborem dr. Farského v Semilech (*Vladimír Krýš, 1938*)
Výstava *Architecture Week – Česká architektura od secese k dnešku* bude v Jízdárně k vidění denně mezi 10. a 18. hodinou až do 31. října.
Vstupné je symbolické, 20 korun.

hrdý okýnko

Začala jsem používat příjmení bez *loncovky* -ová. Ale lidé se na to tváří divně. Částečně je to možná tím, že moje původní příjmení bylo *Nová*.

Marek Simon

Trosečník – kulturně společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaje